

C75 – WEL8

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

23 januari 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de groeiende schuldenproblematiek in Vlaanderen Met redenen omklede moties	1 9
Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over negatieve neveneffecten van het nieuwe jeugdrecht	9
Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de moeilijkheden in de gevangenis van Merksplas	12
Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aansluitingsprocedure voor de zorgverzekering	16

Voorzitter: de heer Luc Martens

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de groeiende schuldenproblematiek in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, eigenlijk is dit een ode aan onze collega, de heer Dehaene. Hij heeft immers – terecht – van de hele schuldenproblematiek zijn dossier gemaakt. In afwachting van de uitvoering van het decreet dat hier is goedgekeurd met betrekking tot het Vlaams Kenniscentrum voor Schuldbemiddeling, heeft hij zelf op een wetenschappelijke manier wat cijfers verzameld, door een aantal OCMW's te bevragen. Die cijfers zijn erg zorgwekkend.

In de wijze waarop we met deze problematiek omgaan, valt een lijn te ontwaren. Het begint bij budgetbegeleiding. Daar probeert men mensen die geen groot inkomen hebben, te leren hoe ze dat inkomen op de meest efficiënte wijze kunnen besteden. Als dat niet lukt, dan kan men het budget in de plaats van die mensen gaan beheeren. Dan doet men aan budgetbeheer: men betaalt hun huur, hun gasrekening enzovoort. Nog een stap verder is dat er aan schuldbemiddeling wordt gedaan. Daarbij wordt niet alleen het budget beheerd, maar wordt er ook voor gezorgd dat eerst de schuldeisers worden betaald, na bemiddeling.

Het aantal mensen in budgetbegeleiding blijkt te zijn afgenomen in drie van de vijf Vlaamse provincies. Dat is niet het geval in Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. Het aantal mensen die het voorwerp uitmaken van budgetbeheer is echter gestegen. De stijging was het grootst in Vlaams-Brabant, namelijk 67 percent. Het aantal mensen in schuldbemiddeling stijgt fors in alle provincies: met 52 percent in West-Vlaanderen, met 64 percent in Antwerpen, met 78 percent in Oost-Vlaanderen en met 114 percent in Vlaams-Brabant.

Dan zijn er nog de andere cijfers die de heer Dehaene verzamelde. Het gaat dan over de bedragen waarover het OCMW beschikt om het inkomen van mensen aan te passen, zoals verwarmingspremies en huurtoelagen. Ook daar is er een stijgende lijn.

Dit is, vrees ik, een vrij realistische barometer van de schuldenproblematiek in Vlaanderen. Ieder van ons weet dat eigenlijk ook al zonder deze cijfers te kennen. Meten is echter weten. Het is dus erg belangrijk dat we dat nu zwart op wit zien. Iedereen weet dat het aantal mensen die niet rondkomen met hun inkomen toeneemt. Dat

heeft verschillende oorzaken, die al meerdere keren ter sprake zijn gekomen, ook in deze commissie en in de plenaire vergadering. Een oorzaak is de exuberante stijging van de huurprijzen. In onze stad betalen mensen al gauw 350 tot 400 euro voor een kwartier – een verdieping in een oud huis – of zelfs voor een studentenkot. Die prijzen zijn erg hoog. Als we bedenken dat het leefloon voor een alleenstaande ongeveer 640 euro bedraagt, dan moeten we daar geen tekeningetje bij maken. Reken daarbij de gestegen energieprijzen, dan wordt het duidelijk dat die mensen echt niet veel meer overhouden om rond te komen.

Daartegenover staat een samenleving die ons voorhoudt dat alles te koop is. Het is de consumptiemaatschappij ten top. Het manifest van de federale premier gaat over meer individu, meer vrije markt, meer consumptie en liefst alle zondagen de winkels open.

Die spanning neemt dus toe. Ik ken iemand die in schuldbemiddeling is en die onlangs een brief heeft gekregen van een grote elektroketen, met het aanbod om een flatscreentelevisie te kopen voor 1 euro per dag. In een samenleving die niet gebaseerd is op wie men is, maar op wat men heeft en hoe men eruitziet, is zo iets erg aanlokkelijk voor wie niets heeft: dan kan die ook wat pronken in zijn omgeving of bij de vrienden van zijn kinderen. Natuurlijk lezen die mensen de kleine lettertjes niet en zo zinken ze nog dieper weg in de schulden. Helemaal tragisch is dat in dit voorbeeld de maatschappelijk werker van het OCMW op bezoek kwam en die flatscreentelevisie beschouwde als een uiterlijk teken van rijkdom, dat hem deed vermoeden dat er sprake was van andere inkomens of zwartwerk. Dat is het soort samenleving waarin we stilaan verzeilen.

Ik deel dus met vele leden in deze commissie de bezorgdheid van de heer Dehaene. We moeten zeker iets ondernemen tegen de groei van het aantal mensen dat met schulden kampt.

Het wordt al helemaal erg als mensen met schulden niet meer terecht kunnen bij OCMW of CAW met hun vraag om een schuldbemiddelingsdossier op te starten. Ook daar begint men immers met wachtlijsten te werken. Bij het OCMW-Antwerpen waren er op een bepaald ogenblik 625 mensen aan het wachten op het openen van een schuldbemiddelingsdossier. Om dat te verhelpen, werken steeds meer OCMW's samen met een instelling voor rechtsondersteuning. Daar worden advocaten uit de privésector betaald om aan schuldbemiddeling te doen. Die advocaten zijn echter weinig enthousiast om dat te doen, omdat ze er onvoldoende voor betaald worden. Zo komen mensen in de problemen.

Ik kan nog een ander voorbeeld geven. Iemand die al jaren in schuldbemiddeling is, omdat de schulden van een ex-echtgenoot moeten worden afbetaald, is samenwonende. Beide partners hebben werk, maar verdienen het minimumloon. Het zijn dus geen steuntrekkers. Door de een of andere fout van de dienst Belastingen komen ze nog meer in de miserie terecht. Ze moeten namelijk 4.000 euro aan achterstallige belastingen betalen. Iedereen die het dossier een beetje kent, weet dat dit absoluut onmogelijk is. Die mensen hebben immers nooit meer dan het minimumloon ontvangen. Via de advocaat van de dienst Schuldbemiddeling moet het probleem worden aangekaart. Als deze mensen vragen of ze tijdens de kerstperiode voor een keer 50 euro extra leefgeld kunnen krijgen om het kerstfeest te vieren, antwoordt de advocaat dat dit niet kan worden toegestaan omdat er nog een bedrag aan de belastingen moet worden betaald. Dat is echter geen echte schuld, maar de advocaat heeft dat dossier laten liggen.

Mevrouw de minister, bent u zich ervan bewust dat één op de vier OCMW's met wachtlijsten werkt voor de schuldbemiddeling? Ze moeten steeds meer mensen doorsturen naar de privésector, waar absoluut geen kwaliteitscontrole is. Ik weet niet of wij daarvoor bevoegd zijn. Heel wat mensen zeggen dat ze gewoon geen antwoord krijgen op hun vraag hoever het staat met het afbetalingsplan. Er zitten hier advocaten in de zaal, die me waarschijnlijk zullen tegenspreken.

Wanneer zal het Vlaams Kenniscentrum voor Schuldbemiddeling operationeel worden, zodat we permanent zicht krijgen op de evolutie van de schulden in Vlaanderen? De heer Dehaene kan dan weer nieuwe terreinen verkennen. Als minister bent u ook bevoegd voor het armoedebeleid. Wat kunt u ondernemen om te voorkomen dat steeds meer mensen schulden opbouwen? Het beste is namelijk preventief te werken. Als ondanks alle inspanningen de mensen dan toch schulden zouden hebben, hoe denkt u dan de wachtlijsten weg te werken? Mensen die naar het OCMW stappen omdat de deurwaarder voor de deur staat, moeten een aantal maanden wachten voor hun dossier geopend wordt. Meestal is de deurwaarden ondertussen al langs geweest. Mogelijk moeten ze nog meer verwijlintersten betalen.

Hebt u al overleg gepleegd over dit probleem met de afdeling Welzijn van de VVSG en met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk? Zo ja, wat is hun standpunt?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij deze interpellatie. Ik zal het probleem vanuit een andere invalshoek benaderen.

Uiteraard is de bevraging door de heer Dehaene verdienstelijk. Toch wil ik verwijzen naar een studie van 2002

van het HIVA. Toen al werden hierover vragen gesteld aan de OCMW's en de CAW's. Uit die studie bleek dat de Vlaamse OCMW's en de CAW's 25.000 cliënten met schulden over de vloer kregen. Samen hadden ze een schuldenlast van 320 miljoen euro. Die studie gaat toch iets dieper in op het probleem dan de bevraging door de heer Dehaene. Uiteraard is het niet zijn taak om de zaak ten gronde te onderzoeken. De studie kan ons wel heel wat leren.

De diensten hebben geantwoord dat het aantal cliënten met schulden de afgelopen tien jaar sterk is toegenomen. Vooral bij mensen jonger dan 25 jaar is de toename spectaculair. We kennen allemaal de problemen bij eenoudergezinnen.

Uit de studie blijkt dat de staat – met de fiscus en de sociale zekerheid – de grootste schuldeiser is. Op de derde plaats staan de nutsvoorzieningen. Dat probleem heb ik hier al aangekaart naar aanleiding van het debat over de energiearmoede. De huurachterstallen en de schulden inzake gezondheidszorgen nemen de vierde en de vijfde plaats in.

De studie leert ons ook dat mensen met schulden vooral vragen om respect. Concreet betekent dit onder meer dat ze belang hechten aan keuzevrijheid, inzagerecht, inspraak en overleg.

Nu wil ik vooral benadrukken dat sommige instellingen dweilen met de kraan open. Er is onvoldoende juridische basis voor budgetbegeleiding en budgetbeheer. Ik weet ook dat het om een moeilijke materie gaat, waarvoor zowel de federale als de Vlaamse overheid bevoegd zijn. Een VLD-collega heeft in dat verband een wetsvoorstel ingediend. Ik hoop dat het door alle partijen wordt gesteund. Ze vraagt dat de OCMW's, die instaan voor de budgetbegeleiding en het budgetbeheer, meer kunnen wegen om de mensen uit de problemen te halen. Dat is immers de eerste doelstelling.

De OCMW-cliënt werkt nu op vrijwillige basis mee aan budgetbegeleiding en budgetbeheer.

Mevrouw Mieke Vogels: Wie heeft het voorstel ingediend?

Mevrouw Vera Van der Borght: Mevrouw Lahaye-Battheu.

De heer Tom Dehaene: Het is me niet echt duidelijk wat het voorstel inhoudt. Kunt u dat even uitleggen?

Mevrouw Vera Van der Borght: Sommige mensen vragen steun aan het OCMW. Ze worden daarbij gemotiveerd om in te stappen in de budgetbegeleiding en het budgetbeheer. Ze gaan op die vraag in, maar de dag

dat ze hun steun of huurwaarborg krijgen, stappen ze eruit en stapelen de problemen zich opnieuw op. De vraag is dus of we die mensen niet kunnen verplichten om budgetbegeleiding of -beheer te blijven volgen tot ze het heft opnieuw in eigen handen kunnen nemen en hun financiën opnieuw zelf kunnen beheren. Voor die instellingen is het soms heel frustrerend dat ze veel tijd en energie stoppen in begeleiding en in het opmaken van dossiers en dat daarna blijkt dat heel wat mensen eruit stappen zodra het dossier is opgestart. Meestal komen die mensen opnieuw aankloppen wanneer zich een ander probleem aandient.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Hier worden heel wat zaken op een hoop gegooid.

Ik begin met de schuldbemiddeling. Bij schuldbemiddeling wordt door de schuldbemiddelaar een verzoekschrift neergelegd. Daarbij worden alle achterstallige facturen afgegeven. Eventueel volgt er een afspraak met het OCMW. Vervolgens beslist de beslagrechter in functie van het aantal beslagrechters en de grootteorde van het arrondissement en het aantal verzoekschriften dat zich aandient, wie wordt aangesteld. Een advocaat kan zichzelf voorstellen of hij kan aangesteld worden. Op basis van de beschikbare gegevens tracht de aangestelde advocaat een schuldbemiddelingsplan voor te stellen dat vooraf wordt afgetoetst bij de schuldeisers. Wanneer de schuldeisers instemmen met dat plan, dan moeten de schuldenaars zich daaraan houden.

Naast deze regeling van minnelijke aanzuivering zijn er de boedelschulden. Binnen deze federale procedure kent het beslagrecht de mogelijkheid toe om de betrokkenen ter verantwoording te roepen wanneer ze zich niet aan het plan houden, bijvoorbeeld wanneer ze leningen afsluiten of schulden maken of wanneer er onwil is om te werken.

Daarnaast is er het OCMW, dat oorspronkelijk volledig vrijblijvend instond voor de schuldbemiddeling. Nu doet het OCMW dat via zijn juridische diensten.

Wie na vijf jaar nog geen aanzuiveringsregeling heeft, kan een gerechtelijke regeling aangaan. Daarbij wordt een deel van de schulden kwijtscholden door de beslagrechter.

Verder is er ook het onbepert uitstellen van de personenbelasting, maar ook dat is een federale materie. Daarbij wordt een verzoekschrift gericht aan de belastingontvanger waarin de feitelijke situatie en de oorsprong daarvan worden uitgelegd. De opdracht van de schuldbemiddelaar die door de beslagrechter is aangesteld, kan niet worden uitgebreid. Hij kan dus geen bezwaar indienen tegen die aanslag. Men kan echter wel

aan de ontvanger vragen om het dossier te bekijken. De uiteindelijke beslissing om al dan niet een deel van de schulden kwijt te schelden, berust bij de directie.

De betaling van de schuldbemiddelaars is vastgelegd in een KB dat de parameters vaststelt voor de verloning van de schuldbemiddelaar, in het geval dat die verloning hoger ligt dan het leefloon van de betrokkene. Daarnaast is er een orgaan dat de schuldbemiddelaars uitbetaalt, maar dat orgaan zit sinds juni 2006 zonder fondsen. Uitbetaling is dus pas mogelijk vanaf januari 2007.

Ik pleit voor een sensibilisering van de banken en van de consumenten. Veel consumenten stappen te snel in afbetalingsplannen terwijl ze hun huur en nutsvoorzieningen vaak nog niet kunnen betalen. Maar zelfs met budgetbeheer is het onmogelijk om mensen aan hun stoel te binden. Op dat vlak moeten we realistisch zijn. Ik steun het voorstel maar ik heb twijfels over de realisatie daarvan.

Met mijn betoog wil ik vooral het verschil aantonen tussen schuldbemiddeling in de regeling van het gerechtelijke wetboek en de budgetbegeleiding van het OCMW.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik heb er geen moeite mee de heer Dehaene oprecht proficiat te wensen met zijn onderzoek dat de basis is voor deze interpellatie. Ik sluit me graag aan bij de bekommernissen verwoord in het onderzoek en hier hernomen door mevrouw Vogels. Schuldbemiddeling krijgt nog altijd niet de aandacht die het verdient. Bijna twee jaar geleden, op 8 maart 2005, heeft deze commissie hierover een bijzonder interessante hoorzitting gehouden. Ik heb de teksten nog eens nagelezen. Toen zijn er erg interessante voorstellen geformuleerd. Spijtig genoeg gebeurt er op het terrein vrij weinig.

Ik zeg niet dat er niets gebeurt, maar wel dat er te weinig gebeurt. Verschillende van elkaar onafhankelijke diensten houden zich bezig met schuldbemiddeling. Er is geen structurele samenwerking. Daardoor worden de financiële middelen versnipperd. Verder is er de versnippering van politieke bevoegdheden. Veel verantwoordelijkheden zitten nog op het federale niveau. Dat is uiteraard niet de verantwoordelijkheid van de Vlaamse minister. Als we iets willen doen aan het probleem, dan moeten de krachten dringend worden gebundeld.

Er is nood aan een overlegorgaan waarin alle betrokken partijen zetelen, niet alleen de 'cliënten', de schuldeisers, het gerecht, de advocaten en de andere

schuldbemiddelaars, maar ook de consumentenorganisaties en de kredietverschaffers. Ik deel de bezorgdheid van mevrouw Vogels over het Vlaams Kenniscentrum: wanneer wordt dat centrum operationeel? Er is nood aan een gestroomlijnde en doorgedreven aanpak. Zo'n centrum moet niet alleen cijfers verzamelen, maar ook een rol spelen in de uitbouw van een echt Vlaams beleid inzake schuldbemiddeling.

Mevrouw Vogels besteedde terecht veel aandacht aan de noodzaak van een snelle schuldbemiddeling: er moet snel een afbetalingsplan worden uitgewerkt, om te voorkomen dat de mensen nog dieper in de schulden raken. Als advocaat stel ik immers vast dat veel mensen met grote schulden veel te laat hulp zoeken. Dat heeft dikwijls te maken met onwetendheid, want dikwijls kennen ze de mogelijkheden niet. Het heeft ook geregeld te maken met laksheid en moedeloosheid. Dikwijls beseffen ze pas wat er gebeurt als de deurwaarder, die veel geld kost, aan de deur staat.

Veel instanties houden zich bezig met schuldbemiddeling. Mevrouw Vogels is goed op de hoogte van de schuldbemiddeling door het OCMW, maar wat ze zei over de schuldbemiddeling door advocaten, mag niet worden veralgemeend. Ik zal niet beweren dat alle advocaten hun werk perfect doen. In elke beroepsgroep zijn er mensen die het niet goed doen. De overgrote meerderheid van de advocaten werkt echter uitstekend. Daartegenover staat een zeer kleine financiële vergoeding waarop men soms erg lang moet wachten. Mevrouw Hoebeke heeft dat terecht gezegd. Ik wil erop wijzen dat dit werk ook wordt gecontroleerd, want de beslagrechter onderzoekt de dossiers grondig. Ik ken de situatie in Antwerpen. Het OCMW verzuipt er in de dossiers over schuldbemiddeling. Daarom doet het OCMW meer en meer een beroep op advocaten, hoewel het daar enkele jaren geleden erg tegen was. Vandaag is het OCMW tevreden over de dienstverlening van de advocaten. Ik wil de uitlatingen van mevrouw Vogels dus nuanceren.

In dit debat wil ik de klemtoon leggen op de enorme verantwoordelijkheid van de overheid inzake preventie. Preventie is erg belangrijk. Het schuldenprobleem moet zo vroeg mogelijk worden aangepakt. In de hoorzitting stelde de VVSG dat preventie al in het onderwijs moet gebeuren. Jongeren vinden het evident dat ze zo ongeveer alles hebben. Ze stellen zich bijvoorbeeld geen vragen over het feit dat ze een gsm hebben. Ik vraag mij af wie dat allemaal betaalt en of de jongeren wel beseffen wat dat kost. Ik stel het bij mijn eigen kinderen vast en ik denk dat ik dit mag veralgemenen. Ze beschikken over nog veel andere mogelijkheden en hebben – gelukkig maar – ook veel kansen. Maar ze staan niet stil bij het kostenplaatje.

Het onderwijs moet daar aandacht aan besteden. Het is ook belangrijk om sensibiliseringsprogramma's uit te werken. Ik verwijs hierbij naar de verantwoordelijkheid

van de Vlaamse overheid maar ook van de gemeenten en de media. In de hoorzittingen werden nog verscheidene andere positieve voorstellen geformuleerd, onder meer het voeren van een campagne met als titel: "Schuldoverlast schaadt uw welzijn". Mevrouw de minister, ik zou toch willen vragen om in uw beleid meer aandacht te besteden aan het aspect preventie.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik wil eerst de collega's eraan herinneren dat ik deze enquête voor de derde keer op rij organiseer, en wel om de heel eenvoudige reden dat ik op die manier wil aankaarten dat we maar het topje van de ijsberg zien. De enquête is er gekomen dankzij het goede werk van vele OCMW's, CAW's en advocaten. De artikelenreeks spreekt iets te veel over de OCMW's. Ook CAW's en advocaten zijn actief in de schuldbemiddeling. Ik merk dat vele OCMW's niet meer over de middelen en de mankracht beschikken om dat goede werk te blijven doen.

Ik had zelf ook een vraag ingediend, maar jammer genoeg werd die onontvankelijk verklaard. Daarom sluit ik er hier mee af.

Sommigen zeggen dat deze enquête wetenschappelijk is, anderen betwijfelen dat. Ik heb niet de pretentie om te zeggen dat het een wetenschappelijke enquête is, al was het maar omdat elk OCMW de cijfers op zijn manier bijhoudt en er geen eenduidigheid is over de gehanteerde terminologie. Wat is nu juist budgetbegeleiding, wat is budgetbeheer, wat is schuldbemiddeling en wat is collectieve schuldbemiddeling? Daar zit het verschil: zeer veel OCMW's doen aan schuldbemiddeling maar niet aan collectieve schuldbemiddeling. Dat doen alleen advocaten. Van de collectieve schuldbemiddeling kennen we de exacte cijfers. We weten precies, bijna per gemeente, om hoeveel mensen het gaat. Maar dat is dus nog maar het topje van de ijsberg.

Zicht krijgen op wat er onder dat topje zit, is nog iets anders. Nu blijkt dat er een mastodont van een ijsberg onder zit en dat we daarvoor niet blind mogen zijn. In deze commissie is dat geen probleem. Wel is het een uitdaging voor ons allen om dat buiten de vier muren van deze commissie te krijgen.

Op federaal niveau zijn er verschillende initiatieven genomen, naar mijn oordeel ten goede, al zullen we dat maar binnen enkele jaren echt kunnen inschatten. Het gaat onder meer om initiatieven met betrekking tot belastingschulden. Tot vorig jaar kon de administratie zelfs niet zeggen dat die schulden niet moesten worden terugbetaald of dat dat gefaseerd kon gebeuren. Nu kan dat wel. Dat is positief.

Een van de belangrijkste lessen die wij allemaal hebben getrokken uit de hoorzitting van 2005, is dat er in

Vlaanderen een gebrek is aan cijfers. In deze commissie werd een voorstel van decreet goedgekeurd dat het mogelijk moet maken om die cijfers te verzamelen. Dat is de eerste en belangrijkste stap die we moesten zetten en die ondertussen gezet is. Misschien is het een beetje beroepsmisvorming maar als boekhoudkundige denk ik dat we een onderbouwd beleid zullen kunnen voeren zodra we de cijfers hebben. We zullen die cijfers ook kunnen gebruiken om buiten deze vier muren te geraken.

Ik ben dus blij dat het decreet er is. Bovendien mogen we niet zeggen dat er niets gebeurt. Het Vlaams Kenniscentrum voor Schuldbemiddeling, dat sinds vorig jaar afzonderlijk bestaat, is bezig met aanwervingen. Het aantal tewerkgestelde personeelsleden wordt er verdubbeld. Dat is een zeer belangrijke stap omdat aldus een cel wordt gecreëerd die aanbevelingen kan formuleren en die de onderliggende oorzaken kan onderzoeken.

De lijst van oorzaken is bekend. Het is juist dat de mentaliteit veranderd is. Dat kan men niet zomaar terug omkeren. Op zeer jonge leeftijd heeft men al vaste kosten, bijvoorbeeld gsm-kosten. De gevolgen daarvan worden zichtbaar in een latere fase: mensen geraken vrij snel in de problemen.

Ik ben een grote voorstander van preventie. We kunnen de preventie uitbouwen op basis van de cijfers die we zullen verzamelen. Dat is duidelijk een taak voor de Vlaamse overheid. De campagne 'Laat je niet in de zak zetten', opgezet door het Vlaams Centrum voor Schuldbemiddeling in samenwerking met de OCMW's, was zeer goed maar verdwijnt in het niets tegen grote commerciële campagnes als die van sms Cash, die vier of vijf weken aan een stuk op twintigvierkantemeterborden blijven hangen.

De wachtlijsten zijn inderdaad zorgwekkend. Wij moeten proberen dat te voorkomen. We moeten nadenken over manieren waarop dat kan gerealiseerd worden. Een mogelijkheid zou kunnen zijn dat op te nemen als criterium voor het Gemeentefonds. Het bedrag dat naar de gemeenten gaat, zou dan afhankelijk worden van de inspanningen die de gemeenten ter zake doen, bijvoorbeeld aan de hand van het aantal dossiers of het aantal mensen tewerkgesteld in de schuldbemiddelingsdienst. Dit is maar een idee, maar het is belangrijk de lokale besturen op het hart te drukken dat het geen goede optie is wachtlijsten aan te leggen. Iedereen zal het er immers over eens zijn dat mensen die niet snel kunnen worden geholpen, in een latere fase zullen moeten worden geholpen. Dan zal de put nog veel dieper zijn en zal het nog meer energie kosten om de mensen eruit te halen.

Mevrouw de minister, hoever staat men met het registratiesysteem? Ik heb begrepen dat het niet zo evident was een definitie te geven van schuldbemiddeling, budgetbeheer en budgetbegeleiding. Zullen we in 2007 – en ho-

pelijk misschien retroactief – kunnen beginnen met het bijhouden van die cijfers, zodat die op een uniforme wijze kunnen worden verzameld voor heel Vlaanderen en we ze kunnen gebruiken voor de verdere ontwikkeling van ons beleid?

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mochten er mensen zijn die daaraan twijfelen: de VLD staat volledig achter alles wat hier is gezegd.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer Dehaene, ik wil u oprecht gelukwensen omdat u de aandacht hebt gevestigd op dit onderwerp. Ik dank u voor uw aandacht en blijvende inzet. Ik heb dat ook elders al gezegd. Ik hoop dat het niet blijft bij enkele losse maatregelen, maar dat er een fundamenteel stappenplan kan worden ontwikkeld. Ik weet niet hoe dat precies gestalte moet krijgen. Ik kijk wat dat betreft naar u, mevrouw de minister. We moeten met alle geledingen in deze samenleving een stap voorwaarts kunnen zetten. Dit probleem kunnen we immers niet laten bestaan.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik kan me alleen maar aansluiten bij deze dankbetuiging.

Dit is inderdaad een zeer zorgwekkende evolutie. We willen er de nodige aandacht aan schenken. Het moet duidelijk worden dat we ter zake allemaal verantwoordelijkheid dragen.

Er zijn momenteel inderdaad geen precieze cijfers beschikbaar, omdat de schuldbemiddelingsdiensten niet uniform zijn en onvoldoende registreren. Bij het vermelden van eventuele cijfers worden begrippen zoals schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en budgetbeheer vaak verward. Dat was een van onze bekommernissen. Dit euvel werd reeds eerder gesignaleerd in deze commissie. Het gaf aanleiding tot het decreet van 26 april 2006 tot wijziging van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap, met het oog op een onderbouwd Vlaams beleid inzake schuldbemiddeling.

Om aan de vraag naar een gestandaardiseerde registratie te voldoen, heb ik – in het kader van het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling – overleg gepleegd met de administratie, met de VVSG en met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Hieruit blijkt dat men geen volledig zicht heeft op het aantal dossiers, laat staan op de aard van de dossiers of op het profiel van de cliënten. Al deze elementen zijn cruciaal. Een onderbouwde totaalaanpak vergt immers niet alleen kwantitatieve, maar ook kwalitatieve gegevens.

– *Mevrouw Vera Van der Borcht, ondervoorzitter, treedt als waarnemend voorzitter op.*

Men is het erover eens dat een uniform registratiemodel moet worden ontwikkeld. De partners op het terrein geven echter aan dat ze het ontwikkelen en implementeren ervan als een langetermijnproject beschouwen. Daarvoor zijn een aantal redenen. De ontwikkeling ervan stuit immers op meerdere problemen. Er is bijvoorbeeld sprake van heel wat variabelen. Inzake de cliëntgegevens moet worden verduidelijkt wat er wordt geregistreerd en wat de registratie-eenheid is: de cliënt, de begeleiding of het dossier? Gaat het over het individu of over het cliëntsysteem? Dat zijn slechts enkele vragen die werden gesteld tijdens het overleg.

Als dit verduidelijkt is, zullen we uiteraard de sector moeten motiveren om correct te registeren. We beseffen dat dit niet steeds evident is.

Het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling zal in de loop van dit jaar een uitgebreid registratiemodel ontwikkelen, dat vanaf 2008 zal kunnen worden toegepast op de cijfers. In afwachting hiervan heeft het centrum voor 2007 een beperkter systeem uitgewerkt, zodat het aantal behandelde dossiers tenminste al op een uniforme wijze kan worden geregistreerd door de diensten. We bevinden ons dus in een uitbreidingsscenario. In dit systeem wordt een onderscheid gemaakt tussen de budgethulpverleningsdossiers en de schuldhulpverleningsdossiers. Bij die laatste zal een onderscheid worden gemaakt tussen eenmalige bemiddeling, schuldbemiddeling met en zonder budgetbegeleiding of budgetbeheer en collectieve schuldenregeling. Daarnaast heb we aan de administratie de opdracht gegeven om vóór Pasen steekproeven uit te voeren bij de schuldbemiddelingsdiensten van de OCMW's en de CAW's. Zo willen we voor 2006 een relevant kwalitatief zicht krijgen op de omvang en de aard van de dossiers en op het profiel van de cliënten.

In 2006 ontving de VVSG 174.000 euro voor het Project Schuldbemiddeling. Deze subsidie werd verstrekt voor de vorming, opleiding, bijscholing en intervisie van de schuldbemiddelaars. Het bedrag werd ook aangewend voor de uitbouw van een juridische helpdesk, de ontwikkeling van een handboek inzake schuldbemiddeling en een e-zine Schuldbriefing. Voor het werkingsjaar 2007 ontvangt de VVSG een bijkomende subsidie van 100.000 euro voor de uitbouw van het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling. Deze recurrente middelen worden toegekend voor een aantal bijkomende taken. Er is de uitbouw van een kennis- en onderzoekscentrum over schuldoverlast. Dit behelst onder meer het verzamelen, analyseren en verwerken van cijfergegevens, waarover het centrum terugkoppelt naar de Vlaamse overheid en desgevallend ook naar andere actoren op het terrein van de schuldbemiddeling. Deze opdracht houdt ook in dat het centrum informatie en documentatie over de schul-

denproblematiek verzamelt en toegankelijk maakt. Het kennis- en onderzoekscentrum voert onderzoek uit naar de oorzaken en de gevolgen van de schuldenlast. Ze doet dat op vraag van de overheid of in samenwerking met hogescholen en universiteiten. U weet dat we die versterken in ons beleidsdomein. Dat moet mee worden opgenomen in ons onderzoek.

Het centrum krijgt ook een preventie- en educatiefunctie. Het ontwikkelt een preventiebeleid, in samenwerking met andere relevante actoren. Ook dit moet immers horizontaal worden aangepakt. Daarbij willen we ons in eerste instantie richten op specifieke doelgroepen die een verhoogd risico op schulden lopen.

Het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling ontvangt deze bijkomende middelen sinds 1 december 2006 en werkt sindsdien aan de uitvoering van de voornoemde opdrachten. In het centrum zijn zowel de OCMW's als de CAW's vertegenwoordigd. Beide instellingen zijn ter zake immers belangrijke partners voor de overheid.

Uiterlijk tegen 31 maart 2007 stelt het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling een concreet plan op voor de uitbouw van het centrum. Ook het preventieve aspect zal hierin worden uitgewerkt. Zoals ik reeds eerder heb verklaard in deze commissie, moeten – op federaal niveau – ook de kredietverstrekkers worden aangepakt en moeten er initiatieven worden genomen op het vlak van de vaardigheden. Wij willen hierbij uiteraard prioriteit geven aan jongeren.

Wat het eerste betreft, heb ik de bevoegde ministers Verwilghen en Van den Bossche aangeschreven. Minister Verwilghen antwoordde me dat binnen het kader van de wetgeving, met name de wet op het consumentenkrediet en de wet op de handelspraktijken, de meest passende maatregelen zullen worden genomen en dat de algemene directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie belast is met een permanent algemeen onderzoek naar kredietreclame. Minister Van den Bossche antwoordde ongeveer hetzelfde en meldde dat de regels inzake reclame voor consumentenkredieten een permanent aandachtspunt vormen voor haar diensten.

Uiteraard werken we ook verder aan het informatieve en sensibiliserende pakket voor jongeren. Uiteraard willen we ook bij andere actoren aan preventie doen. We willen ook inspelen op de uitsluitingsmechanismen. Op dat vlak verwijs ik graag naar het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, dat eerder al aan bod is gekomen in het parlement. Ik vind het belangrijk om een totaalaanpak na te streven. Daarom streven we naar een betere onderbouwing met kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. Daarnaast willen we een meersporenbeleid voeren, dat zich richt op het individu en op de samenleving, en waarbij heel duidelijk wordt erkend

dat iedereen ter zake verantwoordelijkheid draagt. Ik vind het belangrijk om dat voldoende te benadrukken.

De registratie en, in mindere mate de steekproeven, zullen ons een beter zicht moeten geven op de wachtlijsten. De Vlaamse overheid is echter niet goed geplaatst om het aanbod van de lokale besturen te normeren en te controleren. Dat is niet alleen strijdig met de geest van het regeerakkoord, het is ook administratief niet haalbaar.

De suggestie over het Gemeentefonds is zeer goed. We willen dat zeker en vast bekijken. Het regeerakkoord stelt echter expliciet dat we de partnerverhouding met de lokale besturen moeten bewaken. Ik wil zeker niet vooruitlopen op de debatten ter zake, maar voor ons is het wel duidelijk hoe wij onze ondersteunende rol zien.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de diensten binnen de OCMW's en die binnen de CAW's. Binnen het AWW moeten de diensten werken in het kader van de algemene overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en de betrokken CAW's. In andere debatten, los van de schuldbemiddelingsproblematiek, hebben we gezegd dat we met de CAW's rond de tafel zitten om met hen de programmering te overlopen. Dat debat kunnen we mee in overweging nemen. Voor ons is het cruciaal daar te bekijken wie welke taken op zich kan nemen.

In algemene termen kunnen we stellen dat door de uitbouw van het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling de diensten voor schuldbemiddeling worden ondersteund in hun kwalitatieve en efficiënte werking. Dat moet leiden tot een grotere slagkracht van de diensten.

Er was ook gevraagd of er overleg is geweest over deze problematiek met de afdeling Welzijn van de VVSG en met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Beide instanties zijn vertegenwoordigd in het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling. Met beide zijn er verscheidene overlegmomenten geweest over de uitbouw van het centrum en over het uitwerken van het registratiemodel. In de overeenkomst met het centrum is bepaald dat het kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de bevoegde administratie en het centrum driemaal per jaar vergaderen over de uitvoering en opdrachten van het centrum. Specifiek daarover is er dus een structureel overleg, los van ad-hocoverlegmomenten. De banden met het beleid zullen heel duidelijk structureel worden ingebouwd, ook in overeenkomsten.

We hebben dus dingen op de rails gezet. Er is een meer-sporenbeleid en er is een uitbreidingsscenario. We willen onze verantwoordelijkheid opnemen waar we dat kunnen. Uiteraard moeten ter zake heel veel partners samen hun verantwoordelijkheid opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Uiteraard is dat kenniscentrum erg belangrijk. Meten is weten, maar het is niet omdat we iets weten, dat het probleem opgelost is. Vandaag blijkt uit de cijfers van de heer Dehaene dat de schuldenproblematiek toeneemt. Dat heeft uiteraard te maken met de wijze waarop onze consumptiemaatschappij georganiseerd is. Op dat vlak is de minister van Welzijn vaak de dweil van de welvaartsstaat. De neveneffecten van die welvaartsstaat – die steeds groter worden – komen bij Welzijn terecht. Dat is natuurlijk een maatschappelijk probleem, dat de commissie voor Welzijn of de minister van Welzijn niet helemaal kan verhelpen.

Ik zegde het al aan de minister-president in de plenaire vergadering: eigenlijk zou Vlaanderen, als een van de rijkste regio's, beschaamd moeten zijn over het feit dat het aantal mensen in schulden hier steeds maar toeneemt. Sommige oorzaken van deze situatie liggen wel degelijk binnen het bereik van onze bevoegdheden. We moeten niet steeds naar een andere overheid verwijzen. De toename van het aantal mensen met een schuldproblematiek hangt samen met het alsmaar toenemende aandeel van de vaste kosten in de uitgaven van de mensen. Dat zijn op de eerste plaats huisvestingskosten. Vlaanderen heeft nog steeds een veel te klein percentage aan sociale huurwoningen. Dat behoort in elk geval tot de Vlaamse bevoegdheden. Er was een beetje hoop gegeven dat dit zou worden gecompenseerd door huursubsidies, maar ook dat komt niet van de grond. De federale regering heeft nu beslist dat de huurwetgeving de facto wordt geregionaliseerd. Ze zal geen rijkthuisprijzen meer vastleggen. Dat betekent dat die problemen de volgende jaren niet opgelost zullen geraken.

Ook de toenemende energiekosten zijn belangrijk. Het zijn vooral mensen die al niet veel hebben en in slecht geïsoleerde huizen wonen, die de hoogste energierekeningen betalen. Zij weten helemaal niet hoe ze op een goedkopere manier aan energie moeten komen. Dat is eveneens een Vlaamse bevoegdheid.

Geachte leden, ik zal een motie indienen waarin ik mijn vraag herhaal dat de Vlaamse Regering vóór de opmaak van de begroting 2008, in juni 2007, een Vlaams plan voor de bestrijding van de schuldenproblematiek zou opmaken. We kunnen ons er niet van afmaken door te zeggen dat we het allemaal in kaart zullen brengen. Er zijn cijfers genoeg om te kunnen stellen dat het vijf vóór of zelfs vijf na twaalf is.

In de vorige zittingsperiode bestond er een interministeriële conferentie voor de aanpak van de overmatige schuld. Ik vrees dat die niet meer bestaat. U maakte melding van een brief die u hebt geschreven aan uw federale collega's. De federale regering loopt echter op haar laatste benen. Dat weten we ook. Toch zou het goed zijn mocht er opnieuw een interministeriële con-

ferentie komen voor de aanpak van de toenemende schulden, om minister Van den Bossche of haar opvolger te ondersteunen in de aanpak van een aantal uitwassen van onze consumptiemaatschappij, zoals de kredietkaarten van Media Markt en Macro. Die laten mensen immers toe op krediet te blijven kopen, waardoor ze enorm in de schulden verzeilen, wat totaal onverantwoord is.

Wat de federale bevoegdheid betreft: de minimumlonen en de leeflonen moeten echt worden opgetrokken. Ik heb ooit voorgesteld dat Vlaanderen, als rijke regio, het verschil tussen het leefloon dat wordt uitbetaald door de lokale overheden en vastgelegd door de federale overheid – 640 euro – en het Europese leefloon – 777 euro – zou bijpassen. Volgens Europa hebben mensen namelijk 777 euro per maand nodig om menswaardig te kunnen leven. Dat idee is wellicht een brug te ver, maar het opmaken van een actieplan over de eigen bevoegdheden ter zake is een absoluut minimum.

Ten behoeve van de leden wil ik zeggen dat voormalig minister Martens een decreet heeft gemaakt over de schuldbemiddeling. Hij is begonnen met het erkennen van de diensten voor schuldbemiddeling, zonder enige programmering. Zowel de schuldbemiddelingsdiensten binnen de OCMW's als die binnen de CAW's konden worden erkend. Daardoor zijn er heel veel erkenningen geweest, waar geen financiële middelen tegenover stonden. Zowel de OCMW's als de CAW's zijn vragende partij opdat Vlaanderen niet alleen de diensten zou erkennen, maar ze ook zou financieren. In Wallonië gebeurt dat wel. Daar is men uitgegaan van een programmering van de schuldbemiddelingsdiensten.

Men heeft er uitdrukkelijk voor gekozen om die te organiseren binnen het CPAS, de Franstalige tegenhanger van het OCMW. Wallonië financiert die diensten gedeeltelijk zelf, samen met de federale overheid. Vlaanderen heeft dat nooit gedaan. Ik vind het vrij pover als men zegt dat dat dit tegen het bestuursakkoord zou zijn en dat de lokale besturen voldoende autonomie moeten hebben. Het is merkwaardig dat Vlaanderen diensten erkent, maar daar geen geld tegenover plaatst, zeker als die diensten met de huidige personeelsbezetting helemaal niet in staat zijn om te voldoen aan de behoeften waarmee ze worden geconfronteerd. Dat lijkt me de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Zoals al bleek uit mijn eerder betoog, verheugt het me dat we hier werk van maken en dat we er met zijn allen de nodige aandacht voor hebben. Ik deel de mening dat dit niet alleen binnen Welzijn moet gebeuren. Er is zeker overleg nodig, bijvoorbeeld met Onderwijs.

Ik betreur het negatieve betoog van de vorige spreker. Mevrouw Vogels, ook u hebt de kans gehad om dat in te voeren, indien u dat zo belangrijk vond. Ik zal bij gelegenheid een lijstje voorleggen van de besparingen die u hebt doorgevoerd in dit domein. (*Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels*)

Ik zal ze u bij gelegenheid bezorgen, mevrouw Vogels.

Het is positief dat er extra middelen komen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: We hebben een keuze gemaakt, niet alleen in deze commissie maar in heel het Vlaams Parlement, om expliciet in te zetten op het Vlaams Actieplan Armoede. Wanneer we de schuldbemiddeling daaruit lichten, dan vechten we op een te beperkt terrein. Ik pleit ervoor dat niet te doen, precies omdat de hefboomen zich op zoveel terreinen bevinden. Mevrouw Vogels, ik ben het fundamenteel oneens met uw stelling dat deze Vlaamse Regering alleen aan registratie doet. Er is een heel actieplan uitgewerkt over de verschillende bevoegdheden heen. Daarmee willen we de armoedebestrijding op een structurele wijze aanvaatten bijvoorbeeld door uitsluitingsmechanismen systematisch weg te werken, onder meer door het gelijkekansenbeleid in het onderwijs, door de financiële impulsen in de welzijnssector en door de sociale huisvesting.

Mevrouw Vogels, iedereen draagt verantwoordelijkheid. Bovendien zijn de effecten van een beleid niet altijd onmiddellijk merkbaar.

Ik wil deze problematiek samen met deze commissie verder opvolgen, maar dan ruimer dan alleen het dossier van de schuldbemiddeling. Ook dit dossier moet trouwens in een bredere context worden geplaatst. Zo is er de vraag naar de verhouding tussen de lokale besturen en de Vlaamse Regering. We hebben er expliciet voor gekozen om te werken met het Gemeentefonds.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik betwist niet dat er een Vlaams Actieplan Armoede is. Wanneer u echter en cours de route vaststelt dat het actieplan als resultaat heeft dat de armoede in Vlaanderen toeneemt, dan moet u uw plan aanpassen.

Minister Inge Vervotte: Mevrouw Vogels, het Vlaams Actieplan Armoede wordt aangepast en wordt voortdurend geactualiseerd. U kunt echter niet verwachten dat het actieplan morgen al zal leiden tot een daling van de armoede.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, u kunt toch niet blind blijven voor het feit dat de huurprijzen en de energieprijzen exuberant stijgen, waar-

door steeds meer mensen in de armoede terecht komen. Dat is niet uw schuld. Wanneer u dat echter vaststelt, dan moet u het plan aanpassen en de minister van Huisvesting en de hele Vlaamse Regering onder druk zetten. Er moet meer worden geïnvesteerd in maatregelen om het wonen betaalbaar te maken. Per slot van rekening bent u ook coördinerend minister van Armoede.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Dehaene, door mevrouw Vogels en door mevrouw Dillen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over negatieve neveneffecten van het nieuwe jeugdrecht

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, onlangs waren er in de pers een aantal alarmkretten van specialisten dat het versneld goedgekeurde nieuwe jeugdrecht zorgt voor onvoorziene negatieve neveneffecten. In de jeugdpsychiatrie leiden de hiaten in de nieuwe wetgeving, in combinatie met de gewijzigde collocatiewet, tot ernstige wantoestanden. Specialisten waarschuwen voor zorgwekkende ontwikkelingen in het beleid inzake jeugdige delinquenten met psychiatrische aandoeningen, onder meer omdat sommige delen van het vernieuwde jeugdrecht nog niet zijn goedgekeurd.

Momenteel worden opvallend veel minderjarigen opgenomen in psychiatrische instellingen voor volwassenen. Dat leidt volgens de specialisten tot schrijnende toestanden. In november werden in Antwerpen in tien dagen tijd dertien minderjarigen gecolloqueerd en werd een meisje van dertien met een mentale handicap twee weken opgesloten in een psychiatrische afdeling voor volwassen mannen.

Mevrouw de minister, uw federale collega's, minister Onkelinx en minister Demotte, dragen hiervoor een grote verantwoordelijkheid. Uit hun reactie blijkt echter dat ze elkaar de bal toespelen. Het kabinet Volksgezondheid had van de problemen gehoord maar wees erop dat dit een bevoegdheid is van Justitie. Justitie weigerde echter te reageren, althans volgens de pers.

Mevrouw de minister, ook u hebt in dit dossier belangrijke bevoegdheden, onder meer inzake de opvang van deze jeugdige delinquenten. De bijzondere jeugdzorg wordt vaak geconfronteerd met ernstige situaties die op korte termijn oplossingen vereisen. Met het jeugdrecht kunnen jongeren nu geplaatst worden in psychiatrische instellingen, maar de voorwaarden zijn niet altijd heel duidelijk. Zo kan een jeugdrechter een jongere die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd, plaatsen in een gesloten kinder- of jeugdpsychiatrische dienst. Dat kan op basis van een eenvoudig medisch rapport zonder enige jeugdpsychiatrische evaluatie. Vroeger, toen de jeugdrechter daarover besliste, lag de drempel tot collocatie terecht veel hoger, aldus de specialisten. "Het probleem is dat zulke gesloten kinder- en jeugdpsychiatrische diensten niet bestaan. Ze bestaan alleen voor volwassenen.", aldus professor Deboutte. "Bovendien is niet duidelijk op basis van welke criteria zulke jongeren kunnen worden opgenomen. Dat zorgt dan voor schrijnende verhalen waarbij kinderen van 12 of 13 met suïcidaal gedrag bij de politie terechtkomen en na een eenvoudig medisch attest gecolloqueerd worden op een volwassenenafdeling."

Het is belangrijk dat wordt geijverd voor duidelijke indicaties zodat deze jongeren niet om het even waar worden geplaatst. Een bijkomend probleem is dat er zoveel aandacht gaat naar de delinquenten jongeren dat andere minderjarigen met psychiatrische problemen dreigen te moeten wijken, aldus de specialisten.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de ernst van de situatie? Wat is uw reactie hierop? Welke gevolgen heeft dit voor de Vlaamse Gemeenschap? Hebt u intussen al initiatieven genomen binnen uw bevoegdheid om de aangeklaagde problemen op te lossen?

Een tijdje geleden hadden we hier de gelegenheid om te debatteren over de uitvoering van het jeugdrecht. Zijn er op dat vlak inmiddels al verdere stappen gezet? Hebt u al overleg gepleegd met uw federale collega's om de negatieve neveneffecten weg te werken? Er is dringend nood aan duidelijke voorwaarden voor de plaatsing van jongeren in psychiatrische instellingen. Dat is een probleem waar mee de bijzondere jeugdzorg vaak wordt geconfronteerd.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mevrouw Dillen heeft twee problemen aangekaart. Ze stelt terecht vast dat de noden van delinquenten minderjarigen met psychiatrische problemen steeds meer op de voorgrond treden. Verder vraagt zij hoe het zit met het nieuwe jeugdrecht.

Het is misschien de taak van mevrouw Dillen om negatief te blijven reageren op het nieuwe jeugdrecht. De

meerderheid stelt vast dat het nieuwe jeugdrecht ook goede zaken bevat zoals de herstelgerichte afhandeling en de rechtspositie van de minderjarige. De wederzijdse afhankelijkheid – de bepaling en opgave van de maatregelen door het federale niveau en het uitvoeren van de maatregelen door de gemeenschappen – blijft echter bestaan. Toch blijf ik constructief pleiten voor een versterking van het overleg.

Mevrouw de minister, in het kader van het nieuwe jeugdrecht heeft de minister van Justitie de oprichting aangekondigd van een jeugdgevangenis in Florennes. Naar aanleiding van een actuele vraag hebt u vorige week verklaard dat Vlaanderen dat een moeilijk werkbaar constructie vindt. Verder stellen we ook vast dat de Everbergwet niet geïntegreerd is in het nieuwe jeugdrecht. Bij het verder uitwerken en bij de implementatie van het nieuwe jeugdrecht moet die integratie worden doorgevoerd. Indien er de afgelopen week overleg heeft plaatsgevonden met minister Onkelinx, dan zou ik ter zake graag de stand van zaken kennen.

Inzake de opsluiting van geesteszieke minderjarigen heeft mevrouw Dillen een punt. Ook vanuit de sector wordt daar melding van gemaakt. Ondanks de betrokkenheid en het engagement van professor Deboutte, heb ik de indruk dat zijn kennis over het nieuwe jeugdrecht niet helemaal actueel is. Mevrouw de minister, hoe wordt er gecommuniceerd over de inhoud van die nieuwe wet? Hoe reageert de Vlaamse hulpverlening daarop?

De nieuwe wet bevat een meer coherente opstelling ten opzichte van geesteszieke minderjarigen. Het is goed dat er nu ook maatregelen zijn opgenomen in het jeugdbeschermingsrecht. Het palet aan mogelijkheden is duidelijker afgelijnd: de behandeling, het herstelgerechtelijke aanbod, het geschreven project, de autonome ambulante behandeling, de plaatsing in een gewoon ziekenhuis en de plaatsing in een verslavingsziekenhuis. Ik stel me ter zake een beetje genuanceerder op dan mevrouw Dillen en professor Deboutte.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken in het pilootproject dat een paar jaar geleden werd gestart? Daarin was sprake van een intensieve klinische behandeling en van extra bedden. We kaarten al een hele tijd aan dat onze gemeenschapsinstellingen niet geschikt zijn voor de opvang van deze groep van jongeren die vaak een disfunctioneel gedrag vertonen omdat ze psychiatrische stoornissen hebben. Werd dat pilootproject al geëvalueerd?

Is er al een inschatting gemaakt van de impact daarvan op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) die de Vlaamse Gemeenschap aanbiedt aan kinderen en jongeren? Het nieuwe jeugdrecht schept mogelijkheden voor de geesteszieke minderjarigen,

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Het wetgevende kader bepaalt heel duidelijk hoe de uitvoering moet gebeuren. Dat is een van de moeilijke punten die we hebben aangegeven in het Globaal Plan. Daarom hechten we veel belang aan het overleg met de federale minister. Er is niet alleen overleg nodig op het bestuursniveau maar ook op het praktijkniveau en met de magistraten zelf. Het is belangrijk om te weten welk zicht zij hebben op de mogelijkheden inzake hulpverlening. Dit spanningsveld moet bewaakt worden. Zeker nu er een nieuwe wetgeving is, moet opvolging en bijsturing mogelijk zijn, ofwel op het niveau van de wetgeving, ofwel op het niveau van de uitvoering. Dat lijkt me de logische gang van zaken: zulke complexe zaken moeten constant worden opgevolgd. Deze beleidskeuze is ook in het Globaal Plan opgenomen.

In het nieuwe jeugdrecht wordt het palet aan mogelijkheden waaruit de jeugdrechter kan kiezen, fors uitgebreid. Daartoe werd artikel 37, paragraaf 2, van de wet gewijzigd. De vier bestaande mogelijke maatregelen zijn de berisping, de ondertoezichtstelling, de plaatsing bij een burger of in een geschikte inrichting en de plaatsing in een openbare gemeenschapsinstelling. Dat worden er elf. De toepassing van die maatregelen stoot evenwel op een aantal problemen.

Ik ben mij zeer goed bewust van de huidige moeilijkheden om de nieuwe jeugdwet uit te voeren. De vraagsteller heeft het ongetwijfeld over het nog niet onmiddellijk in werking treden van bepaalde artikelen op basis waarvan de jeugdrechter minderjarige jeugddelinquenten met een psychiatrische problematiek kan plaatsen.

Bepaalde onderdelen van het artikel 37, paragraaf 2, van de nieuwe wet zijn niet opgenomen in het KB van 28 september 2006 dat de inwerkingtreding van een groot gedeelte van de wetswijzigingen regelt. Dat KB is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 29 september 2006. Onder meer volgende maatregelen werden niet opgenomen: punt 9, over de plaatsing in een ziekenhuisdienst; punt 10, over de residentiële plaatsing in een dienst deskundig op het gebied van alcohol- en drugsverslaving; en punt 11, over de residentiële plaatsing in een open of gesloten afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst. We hebben daarover al gedebatteerd: vermits alles met alles te maken heeft, legt dat een hypothese op de goede uitvoering van de wet.

Dat is de reden waarom vandaag niet altijd een passende maatregel kan worden opgelegd aan jongeren die verdacht worden van een als misdrijf omschreven feit en die lijden aan een psychiatrische stoornis die een gevaar oplevert voor de integriteit van henzelf of van

anderen. Ik schreef op 6 november 2006 reeds een omstandige brief aan minister Onkelinx, waarin ik aandrang op een spoedige regeling van de knelpunten die voortvloeien uit de niet-inwerkingtreding van de eerder genoemde artikelen.

Het is inderdaad onbegrijpelijk dat de voornoemde teksten niet werden opgenomen in het vermelde KB. De minister van Justitie verantwoordt dat met een verwijzing naar de initiatieven die in het kader van de GGZ op stapel staan, en die tot doel hebben te komen tot 'samenwerking aan de realisatie van een voorzieningenoverschrijdend zorgprogramma' tussen alle betrokken partners. Dit zorgprogramma is een bevoegdheid van minister Demotte.

Ik meen dat het opzetten van proefprojecten en nieuwe zorgmodellen inzake GGZ geen hinder hoeft te ondervinden van de inwerkingtreding van de betwiste artikelen. De vernieuwingsoperatie in de GGZ is trouwens al langer bezig, in uitvoering van de vroegere wetgeving waarbij jongeren in ziekenhuizen en psychiatrische diensten worden geplaatst. Dat is volgens ons dus geen argument.

De nieuwe Jeugdbeschermingswet bepaalt de algemene voorwaarden voor de plaatsing van jongeren in psychiatrische instellingen. Zo staat in artikel 37, paragraaf 2, eerste lid, ten elfde, dat de jeugdrechtbank pas kan overgaan tot residentiële plaatsing van de betrokkene in (...) een jeugdpsychiatrische dienst, ingeval uit een onafhankelijk verslag van een jeugdpsychiater, dat minder dan een maand oud is en dat werd opgesteld volgens de door de Koning bepaalde minimumnormen, blijkt dat hij lijdt aan een geestesstoornis waardoor zijn oordeelsvermogen of zijn vermogen tot het beheersen van zijn handelingen ernstig is aangetast.

Uit informatie in de pers leid ik af dat de minister van Justitie een werkgroep zou hebben opgericht om haar te adviseren over de inhoud van het uit te werken KB. Ik begrijp daaruit dat de discussies in deze werkgroep moeizaam verlopen wegens meningsverschillen tussen magistraten en kinderpsychiaters over deze materie. Voor ons is dat een cruciale zaak. Zelf zijn wij echter niet betrokken bij de voorbereiding van dit KB.

In artikel 37, paragraaf 2, ten elfde, van de nieuwe jeugdwet is ook voorzien in de plaatsing van een jongere in een gesloten jeugdpsychiatrische dienst. Deze plaatsing is alleen mogelijk in uitvoering van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke. De volledige bevoegdheid voor de toepassing van deze wet van 26 juni 1990 werd overgedragen van de vrederechter naar de jeugdrechter of de jeugdrechtbank. Op dit moment zijn er echter geen gesloten jeugdpsychiatrische diensten. De plaatsing van een jongere is dus de facto onmogelijk. Daarom zien de

jeugdrechters zich verplicht een beroep te doen op de gesloten plaatsen in de psychiatrie voor volwassenen.

Wat hebben we op dat vlak al ondernomen? In voorbereidende vergaderingen met de gemeenschappen en gewesten wordt een protocol voorbereid. Dat is er gekomen mee na zwaar aandringen van onze kant om extra forensische K-bedden voor Vlaanderen te bekomen. Men wil bij de verdeling van bijkomende middelen rekening houden met de bevolkingsgegevens en met de juridische werkingsgebieden die overeenkomen met de hoven van beroep – in Gent, Antwerpen, Brussel, Luik en Bergen. Het is de bedoeling om in elk werkingsgebied een voldoende uitgebreid basisaanbod te realiseren.

In concreto is de volgende uitbreiding gepland. Er komen 44 forensische K-bedden bij: 21 voor Vlaanderen, 12 voor Brussel, dat ook voor Vlaams-Brabant moet zorgen, en 11 voor Wallonië. De capaciteit van K-bedden wordt opgetrokken met 33 bedden: 15 voor Vlaanderen, 6 voor Brussel, dat ook voor Vlaams-Brabant moet zorgen, 9 voor Wallonië en 3 voor de Duitstalige gemeenschap. Deze bedden moeten ter beschikking staan van POS- en MOF-jongeren met psychiatrische problemen. Deze uitbreiding is specifiek bedoeld voor de uitbouw van de crisisinterventie.

Per forensische unit komen er middelen voor een zorgtrajectcoördinator. Die vervult een brugfunctie tussen de GGZ en justitie en moet het overleg vergemakkelijken met de andere actoren in de GGZ totdat er een voorstel is over het zorgaanbod. Per werkingsgebied of hof van beroep komen er middelen voor een outreachfunctie van een forensische unit.

Minister Demotte vat dit op als een therapeutisch project ten behoeve van de zorgcontinuïteit voor kinderen en jongeren. Van de gemeenschappen wordt verwacht dat zij op volgende punten een inbreng doen: inspectie van de voorzieningen die worden gefinancierd voor die extra bedden; bereidheid om bouwsubsidies te verlenen via VIPA als dat nodig moest zijn; en extra middelen voor de ambulante zorg voor het forensische publiek. Dat wordt nog verder besproken, en wellicht valt er in februari een beslissing. Als het federale niveau zijn aandeel realiseert, zullen wij onze verantwoordelijkheid opnemen. Wij zijn evenwel niet betrokken bij de evaluatie en dergelijke. De Franstaligen denken er anders over, maar wij vinden dat we daarmee moeten kunnen doorgaan. Nadien zal er worden gesproken over de effectieve toewijzing van de extra bedden.

Inzake de financiering van een tijdelijk ondersteuningsproject Psychiatrisch Centrum Sleidinge kan ik meedelen dat de vermelde knelpunten bij het verlenen van ondersteuning en zorg aan jongeren met psychiatrische problemen het risico verhogen dat MOF-

POS-jongeren terechtkomen in de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand. Meestal komen ze dan in gemeenschapsinstellingen terecht.

De gemeenschapsinstelling De Kempen te Mol krijgt vandaag reeds ondersteuning van het Openbaar Psychiatrisch Centrum van Geel. Dankzij een besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2006 wordt zo'n ondersteuningsfunctie nu ook georganiseerd vanuit het Psychiatrische Centrum Sleidinge voor de gemeenschapsinstelling De Zande en de andere voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand in de regio Gent-Eeklo. Wij doen dat omdat we het probleem onder ogen zien, maar niet weten wanneer er met het federale niveau een structurele oplossing kan worden uitgewerkt. In afwachting treden we dus op en springen we financieel bij.

Deze week is er met het kabinet van minister Onkelinx overlegd over de toestand in Florennes. Ons standpunt is duidelijk uiteengezet. Daarover zal verder worden overlegd, want er zou niet in extra budgetten zijn voorzien, met uitzondering van de budgetten van de Vlaamse Gemeenschap. Een coherente uitvoering van alle aspecten is nodig, want die zijn onlosmakelijk met mekaar verbonden.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik ben blij te horen dat u niet bij de pakken blijft zitten. Ik wens u veel succes in de onderhandelingen. Over onze bekommernissen bestaat in Vlaanderen grote unanimititeit: ik hoop dat u ze kunt doordrukken. Ik deel uiteraard uw bezorgdheid: de proefprojecten van minister Demotte mogen geen hinderpaal vormen voor de uitvoering van een aantal artikelen. Op die manier zou men werkelijk alles op de lange baan kunnen schuiven, want het duurt wel even voor die projecten zijn uitgevoerd en geëvalueerd.

Mevrouw Merckx is intellectueel oneerlijk. Mijn vraag is echt niet ingegeven door negativisme. Zowel in de vorige als de huidige regeerperiode heb ik steeds met een positieve instelling dit dossier benaderd. Ik was en ben erg bekommerd over de totstandkoming en de uitvoering van het nieuwe jeugdrecht. De oppositie heeft evenwel de plicht om kritisch te zijn. Mijn vraag is ingegeven door de noodkreet vanuit Antwerpen én Gent, waar het UZ dezelfde vaststellingen doet. De kritiek is grotendeels gegrond.

Ik ben evenwel blij te horen dat men initiatieven ontwikkelt en hoop dus dat het probleem zo snel mogelijk wordt opgelost.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de moeilijkheden in de gevangenis van Merksplas

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vandaag zijn de cipiers van de gevangenis van Merksplas terug aan het werk gegaan, zij het alleen volgens de vereisten van de zondagsdienst. De afgelopen weken is de gevangenis permanent in het nieuws geweest, met klachten over verouderde gebouwen en spanningen tussen het personeel en de gevangenen. Hoewel we misschien denken dat het niet zo is, is Vlaanderen gevat door wat er in Merksplas gebeurt. De opvang, de begeleiding en de sociale hulp- en dienstverlening aan gedetineerden zijn sinds de staats hervorming van 1980 en 1988 een bevoegdheid van de gemeenschappen.

Ik schets de achtergrond. Tot in het jaar 2000 werd de bevoegdheid van Vlaanderen op dit domein niet of amper uitgeoefend (*Opmerking van mevrouw Merckx*). Dat is zo. Er waren wel losse projecten in sommige gevangnissen, uitgevoerd door de CAW's, maar deze bevoegdheid is niet systematisch uitgeoefend. In de gevangnissen waren geen ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap aanwezig, hoewel ze nodig zijn om er de autoriteit af te dwingen die nodig is om er aan echte sociale hulp- en dienstverlening te kunnen doen.

Begin 2001 of 2002 heb ik nog met minister Verwilghen een nieuw samenwerkingsakkoord gesloten voor de concrete uitvoering ervan, alsook om te bepalen welke concrete taken justitie en de gemeenschappen op zich zouden nemen inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Er is toen beslist dat in elke gevangenis een ambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap aanwezig moet zijn. Hij of zij is verantwoordelijk voor de hulp- en dienstverlening aan de gevangenen. Dat impliceert bijvoorbeeld de organisatie van vorming, want gevangenen hebben er alle belang bij dat ze zich in afwachting van hun vrijlating kunnen bijscholen.

Vandaag stellen we vast dat in de gevangnissen veel nationaliteiten aanwezig zijn. Vaak zijn die mensen onze taal niet of slecht machtig. Het zou daarom een goede zaak zijn als de Vlaamse Gemeenschap de gevangenen tijdens hun detentie de mogelijkheid zou bieden om Nederlands te leren. Dat zou hun meer kansen geven om in onze samenleving een goede nieuwe start te nemen.

Nog een Vlaamse bevoegdheid is het aanbieden van cultuur. Dat kan gaan van het uitbouwen van een bibliotheek tot het aanbieden van toneel- of schilderkunstsessies. Een andere Vlaamse bevoegdheid is het onder-

steunen van de relatie van de gevangenen met hun kinderen. Kind en Gezin heeft een opdracht in de gevangnissen. Het gaat dus om een zeer brede Vlaamse bevoegdheid, die de bevoegdheden van de verschillende ministers overstijgt.

Daarom werd in 2000 een Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden uitgewerkt. In de loop van 2002 is men begonnen met de uitvoering van dat plan. Vermits de uitvoering nogal wat kost, is beslist om dat over een periode van tien jaar te doen. Er werd geopteerd om van start te gaan in een beperkte piloot-regio die bestaat uit de gevangnissen in de provincie Antwerpen, namelijk Turnhout, Wortel, Hoogstraten, Merksplas en Antwerpen. In die gevangnissen wordt zowel opvang van gedetineerden als detentie en preventieve en voorlopige hechtenis georganiseerd. Later is ook de gevangenis van Brugge daaraan toegevoegd. Bij het begin van deze regeerperiode kwam daar ook de nieuwe gevangenis van Hasselt bij, maar dan in een soort van lightversie.

In 2012 zou dat plan volledig operationeel moeten zijn. Ik denk echter dat het niet verder zal worden uitgevoerd. Ik heb de indruk dat men voortdoet met wat vroeger is begonnen, maar dat de verdere uitvoering van het plan uitblijft. Vandaag hebben we het over Merksplas, waar de verouderde structuur, de overbevolking en het gebrek aan sociale opvang, bemiddeling en dienstverlening worden vermeld als oorzaken van de moeilijkheden. Dat zorgt voor een zenuwachtige gevangenispopulatie, wat het aantal conflicten doet toenemen.

Hoever staat het met de uitvoering van het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden? Inzake de uitvoering ervan is destijds voorzien in jaarlijkse opvolgingsrapporten die aan de Vlaamse Regering zouden worden overgemaakt. Er zijn rapporten ingediend in 2003 en 2005 die, als ik me niet vergis, zijn voorgelegd aan de regering, maar niet aan het parlement. Is er een nieuw rapport op komst? In het CAW De Kempen zijn elf voltijds equivalenten actief voor de hulp- en dienstverlening in de gevangnissen van Hoogstraten en Merksplas. Volstaat dat? Kunnen zij de taken aan? Zijn ze voldoende opgeleid om met de zeer multiculturele realiteit in die gevangnissen om te gaan? Worden er op dit ogenblik ook taalopleidingen georganiseerd in de gevangenis van Merksplas? Hoe zit het eigenlijk met de activiteiten van onze ambtenaren en van de CAW's wanneer er problemen zijn in die gevangenis? Ik herinner mij dat, bij de problemen in de gevangenis van Antwerpen nog niet zo lang geleden, onze mensen gewoon de deur werden gewezen. Is dat nu in Merksplas ook het geval? Men is vandaag begonnen met zondagsdienst. Zijn onze mensen daar opnieuw actief? Kunnen zij daar opnieuw binnen? Moet Vlaanderen niet méér investeren in hulp- en dienstverlening om de gevangnissen van Merksplas leefbaarder te maken?

Uiteraard is het gevangeniswezen in eerste instantie een bevoegdheid van de federale overheid. Ik verwees daarnet al naar de overeenkomst die in 2003 met de federale overheid werd gesloten voor de operationalisering van het plan voor hulp- en dienstverlening. Ten tijde van de problemen in Antwerpen bleek al dat de uitvoering van die overeenkomst niet rimpelloos verloopt. Had u ondertussen al contacten met uw federale collega's om een en ander eenvoudiger te laten verlopen?

Tot slot zou ik u allen willen wijzen op een brief die ons door de Liga voor Mensenrechten is opgestuurd, met de vraag om vanuit dit Vlaams Parlement een onderzoekscommissie te starten om de situatie van de gevangenen te bestuderen, vooral vanuit het oogpunt van de Vlaamse bevoegdheden. Wij mogen onze kop niet in het zand steken. Wanneer het stormt in de gevangnissen, is het al te gemakkelijk om te wachten totdat de wind is voorbijgewaaid. Dit is al te lang de houding van Vlaanderen geweest. Het is niet populair om te investeren in gedetineerden. Het is heel moeilijk om daarvoor geld vrij te krijgen, dat heb ik zelf mogen ondervinden. Wij zijn het aan onszelf verplicht om de fundamentele mensenrechten, die er ook zijn voor gedetineerden, te bewaken. Daarom wil ik aan de collega's voorstellen om deze vraag eens ten gronde te bekijken. Ik weet dat een onderzoekscommissie hoog gemikt is, maar misschien kunnen we toch afspreken om met een aantal leden van deze commissie eens de gevangenis van Merksplas te bezoeken.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Dank u, mevrouw de voorzitter. Mevrouw Vogels, op 4 juli 2002 heb ik aan u een vraag gesteld. Ik zei toen dat de graad van beschaving van een volk kan worden afgemeten aan de manier waarop het de gedetineerden behandelt. Dat is niet onmiddellijk een populaire vaststelling en men oogst er niet veel succes mee bij de bevolking, maar het was toch een zorg die gedeeld werd door de meeste leden van de toenmalige commissie. We hebben in het verleden hieromtrent al initiatieven genomen.

Mevrouw Vogels, het is niet juist dat Vlaanderen de kop in het zand steekt of gestoken heeft. In 2004, niet zo lang voor de vernieuwing van deze assemblee, heeft mijn fractie het initiatief genomen tot een voorstel van resolutie betreffende de begeleiding van gedetineerden en hun omgeving. De meerderheid heeft dat voorstel van resolutie mee ingediend en ondersteund. Ik moet deze tekst hier niet herhalen. We weten allemaal dat het moeilijk is, maar het is niet correct te zeggen dat er hiervoor geen aandacht is geweest.

De commotie en de acties – die we ernstig moeten nemen – in en rond Merksplas vormen een uitdaging

voor de werking van de Commissies van Toezicht en van de Centrale Raad voor het Gevangeniswezen. Het is essentieel dat die Commissies van Toezicht hun werk in alle onafhankelijkheid kunnen verrichten. Vanuit onze fractie onderschrijf ik ook de oproep die daarover in het weekend als open brief is verschenen. Zowel België als Vlaanderen hebben het verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing onderschreven. We moeten er alles voor doen opdat dat zou worden nageleefd. Daarover bestaat geen discussie.

Ik wil mij focussen op de gevolgen van de acties. Het is een beetje gelijkaardig, mevrouw Vogels, met de situatie destijds in Antwerpen. Daar waren ook eerst stakingen en dan acties, mét een speciale dienstverlening. Wat is de impact daarvan? Wat is de Vlaamse verantwoordelijkheid? Ik ben het met u eens dat we een heel belangrijke verantwoordelijkheid dragen. In 1988, toen de bijzondere wet voorlag in de federale kamer, wilde de regering van de reïntegratie opnieuw een federale bevoegdheid maken. Ik heb dit samen met onze fractie en met de meerderheid geamendeerd en er opnieuw een Vlaamse bevoegdheid van gemaakt. Kijk de voorbereidende nota's er maar op na.

Mevrouw de minister, naar aanleiding van die acties in Merksplas wordt er gezegd dat daar een groot gevoel van onveiligheid heerst. Leeft dat bij de hele groep van Vlaamse dienstverleners?

Hoe zit het met de opleiding en de vorming van de penitentiaire beambten? Ik heb niet de indruk dat er al veel is veranderd sinds de situatie in Antwerpen. Als de penitentiaire beambten niet betrokken zijn bij de ontwikkeling en de uitvoering van het strategisch plan, zal er weerstand blijven bestaan, wat ook uw afspraken met de minister van Justitie mogen zijn. Klopt het dat er een veel grotere medewerking is van de penitentiaire beambten bij het onlangs gestarte strategisch plan in de – nieuwe – gevangenis van Hasselt? Als het zo is, moeten we daar conclusies uit trekken. De betrokkenheid van de penitentiaire beambten is cruciaal. Voortdurend overleg op het centrale beleidsniveau is noodzakelijk.

Ik stel vast dat de hulp- en dienstverlening aan de gedetineerden niet is voortgezet tijdens de acties in Merksplas. Het permanente regime en het weekendregime laten dat blijkbaar niet toe, evenmin als in 2003. Alleen Vlaanderen heeft een samenwerkingsakkoord met het federale niveau. De Franse Gemeenschap heeft dat niet. Wij hebben dus ook meer recht van spreken en moeten dus beter kunnen garanderen dat de beleidswerker binnen kan en dat de activiteiten kunnen doorgaan.

Er komen nu allerlei zaken naar buiten over Merksplas, niet alleen over de infrastructuur maar ook over het regime. Het federale niveau heeft op dat vlak een be-

langrijke verantwoordelijkheid, maar ook onze medewerkers gaan daar naar binnen. Hebben zij daar opvallende zaken gezien? Zijn er klachten geweest? Wat is daarmee gebeurd? Hebben de medewerkers instructies vanuit het Vlaamse niveau over de manier waarop ze moeten reageren als ze misbruiken zouden vaststellen? Ik vraag natuurlijk niet dat onze beleidsmedewerker en de andere diensten daar een ombudsfunctie vervullen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Wij moeten ons ervoor hoeden om op het Vlaamse niveau de verantwoordelijkheid op te nemen voor problemen die te maken hebben met het federale penitentiaire beleid, dat, zoals we allemaal weten, veel mankementen vertoont. In een brief stelt de Liga voor Mensenrechten voor om op Vlaams niveau een onderzoekscommissie op te richten. Ik draag de Liga voor de Mensenrechten een warm hart toe, maar als we een onderzoekscommissie zouden oprichten, zouden we met een kanon op een mug schieten. Ik ben dus geen vragende partij voor de inzet van een dergelijk zwaarwichtig instrument.

Toch moeten we wellicht meer aandacht besteden aan de hulp voor gedetineerden. Dat is in deze commissie tot nu toe te weinig aan bod gekomen. Ik houd niet van een incidenteel beleid, van discussies die alleen gebaseerd zijn op een incident of een gebeurtenis. Ik verzoek de minister om in een breedvoerigere gedachtewisseling ten gronde bij deze problematiek stil te staan. Wij moeten daar niet alleen over spreken naar aanleiding van de problemen in Merksplas. Wij moeten kunnen monitoren hoe het Vlaamse beleid ter zake is geëvolueerd en of we daar al dan niet een tandje moeten bijsteken, maar dit moet specifiek gericht zijn op de taken die ons bij de institutionele bevoegdheidsverdeling in dit land zijn toegewezen.

Ik benadruk dat we in dit forum niet de indruk mogen wekken dat wij aan de basis liggen van een aantal problemen waarvoor we niet verantwoordelijk zijn. Ik wil echter ook niet de andere kant uitkijken. Ik pleit er dus voor om op de materie in te gaan, niet incidenteel, maar ten gronde.

De voorzitter: minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik wil zeer zorgzaam omspringen met dit dossier omdat onze mensen op het terrein worden geconfronteerd met zeer moeilijk werkbare situaties. Het is een zoektocht van elke dag. Het is maar al te gemakkelijk om hier een aantal stellingen te poneren. Ik wil zeer respectvol omgaan met de inspanningen die daar elke dag worden geleverd. Ik wil onderstrepen hoe delicaat we in dit dossier moeten handelen. Dat moet wel degelijk ernstig worden genomen.

Er werd gevraagd naar de stand van zaken met betrekking tot het tweede opvolgings- en evaluatierapport betreffende de uitvoering van het Vlaams strategisch plan 'Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden'. Dat rapport werd op 17 maart 2006 aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De inhoud ervan bestaat uit een algemeen verslag en een evaluatie van de implementatie van het strategisch plan. Het rapport gaat dus niet in op de werkomstandigheden of op het leefklimaat in de verschillende gevangenissen. Er kwam ook niets specifiek in aan bod over de veiligheid van het personeel. Wel heeft het rapport het over de nood aan een betere infrastructuur.

Het opmaken van een derde opvolgings- en evaluatierapport wordt op dit ogenblik door de Vlaamse Stuurgroep voorbereid. Daarnaast werd aan de K.U.Leuven een onderzoeksopdracht uitbesteed voor een externe evaluatie van het strategisch plan. De evaluatiewerkzaamheden starten op 12 maart 2007.

De gevangenisdirectie van Merksplas levert heel wat inspanningen om de medewerkers van de Vlaamse Gemeenschap in staat te stellen hun werk naar behoren uit te voeren. Op dat vlak zijn wij heel alert, wij willen dat zo goed mogelijk bewaken. Daarom is er ook continu overleg. Wij hebben ook al overleg gepleegd met de directeur zelf. Van hem kunnen we toch wel zeggen dat hij zeer constructief en oplossingsgericht zoekt naar mogelijkheden waarin ook onze visie op deze gevangenis kan worden verwezenlijkt.

Het is zeker een uitdaging om binnen deze gevangeniscontext de voorziene hulp- en dienstverlening aan te bieden. Er wordt hierover continu overlegd. Op bovenlokaal vlak is er structureel overleg met vertegenwoordigers van het directoraat-generaal Uitvoering van Vrijheidsberovende Straffen en Maatregelen en met de FOD Justitie.

Het is een feit dat de meeste ontspanningsruimten polyvalent worden gebruikt. Er zijn ook niet altijd gesprekslokalen, bijvoorbeeld voor de trajectbegeleiders. Dat zijn elementen die de implementatie niet altijd vergemakkelijken.

Tijdens de stakingen krijgen alleen de beleidsmedewerkers en de medewerkers van 't Zwart Goor toelating om de inrichting te betreden. De beleidsmedewerker kan op dat ogenblik haar communicatierol opnemen ten aanzien van externe hulp- en dienstverlenende partners over de ontwikkelingen van de stakingsacties, maar ze kan geen contacten hebben met de gedetineerden zelf. De medewerkers van 't Zwart Goor blijven normaal actief, rekening houdend met de beperkingen die deze situatie met zich meebrengt. Het is namelijk de politie die de inrichting leidt, waardoor er geen extra activiteiten mogelijk zijn. Belangrijk om te vermelden is wel dat de basiszorg

aan de geïnterneerden met een mentale handicap wel gegarandeerd blijft.

Tijdens de stakingen zijn er geen activiteiten met medewerkers van justitieel welzijnswerk, VDAB, onderwijs of sociaal-cultureel werk. De reden die hiervoor wordt aangegeven, is de veiligheid van de medewerkers. Als die niet kan worden gegarandeerd, wordt hen geen toegang verleend.

We hebben allemaal ervaring met sociale conflicten. In zulke situaties moeten we erover waken dat onze medewerkers niet de speelbal in het conflict worden. We moeten daar met de nodige omzichtigheid mee omgaan. We moeten voortdurend kijken of onze mensen wel hun functie kunnen uitoefenen. Dat is een constante zorg voor ons en voor de minister van Justitie. Ik heb dat trouwens al geantwoord op een eerdere vraag.

Ik geloof in de meerwaarde van hulp- en dienstverlening binnen de gevangenissen. Het biedt de gedetineerden de mogelijkheid om zich te ontplooiën én om zich voor te bereiden op een reïntegratie in de maatschappij. De filosofie die ik heb gehanteerd binnen het globaal plan, is dezelfde als deze die ik ook hier hanteer. Ik ben een absolute voorstander van werken met mensen. Dat betekent: hen zoveel mogelijk kansen geven, zeker wanneer ze zich in een gestructureerde, gesloten omgeving bevinden.

Tegelijk moeten we blijven werken aan het creëren van een voldoende groot draagvlak bij de penitentiaire beambten voor het aanbieden van hulp- en dienstverlening. Wij mogen dat niet onderschatten, dat blijft een punt. Ik heb zelf ook al overlegd met de syndicale delegatie van het gevangeniswezen. Zij gaven daarin duidelijk aan dat dit voor hen niet altijd een evidentie is. Het is sowieso belangrijk een draagvlak te blijven creëren, ook voor de nieuwe uitvoeringen. Het strategisch plan ligt helemaal niet stil. Vanaf november 2006 hebben we het verder geïmplementeerd in Hasselt en vanaf maart 2007 zal het ook in Gent worden geïmplementeerd. Dan zal ongeveer 80 percent van de gedetineerden worden bereikt. Wij kunnen dus stellen dat wij daarin verantwoordelijkheid wensen op te nemen.

De evaluatie waarover ik sprak, zal ons ook inzicht geven in de effecten van hulp- en dienstverlening binnen de gevangenissen. Voor ons is het cruciaal om ook dat op te volgen en te monitoren. Deze inzichten kunnen bijdragen tot de kwaliteit van de keuzes die we later zullen moeten maken. Indien nodig moet er kunnen worden bijgestuurd.

Het multiculturele aspect is zeker niet te onderschatten. Werken in de multiculturele context van onze gevangenissen is zeker niet eenvoudig. De CAW's kunnen een beroep doen op tolkdiensten. Maar dit leidt tot

een belangrijke meerkost, zeker als men dit systematisch doet. De hulp- en dienstverleners trachten zich steeds verstaanbaar te maken in een van de vier belangrijkste contacttalen: Nederlands, Frans, Engels en Duits. Via permanente vormingsinitiatieven trachten zij zich bij te scholen in het werken in een multiculturele context. Er worden heel wat inspanningen geleverd om bijvoorbeeld te werken met taalneutrale activiteiten en om voor een anderstalig leduuraanbod te zorgen.

Daarnaast mag men niet uit het oog verliezen – zonder daarover een oordeel te vellen – dat heel wat gedetineerden – een op vijf, blijkt uit recente cijfers – niet in Vlaanderen blijven na hun detentie. Dat betekent echter niet dat het andere aspect niet moet worden uitgevoerd, want dat is ook een element van het strategisch plan.

Er worden inderdaad lessen Nederlands gegeven in de gevangenis van Merksplas. Het aanbod wordt verzorgd door het Centrum voor Basiseducatie en het Centrum voor Volwassenenonderwijs uit de regio Turnhout. Afhankelijk van het behoefte- en studievaardigheidsniveau wordt per trimester gekeken welke modules NT2 er zullen worden aangeboden. Aangezien er een groot aantal anderstalige gedetineerden in de strafinrichting van Merksplas verblijven, werd onlangs besloten om alle inkomende anderstalige gedetineerden systematisch te screenen op hun taalniveau van het Nederlands. Deze screening wordt uitgevoerd door het Centrum voor Basiseducatie. De bevindingen van deze screening zijn noodzakelijk om het NT2-aanbod beter af te stemmen op de behoeften en om het aanbod eventueel uit te breiden.

Ik vind het belangrijk dat de bejegening van de gedetineerden correct en humaan verloopt, in de geest van het Europees verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, waardoor wij allen gebonden zijn. In deze context vind ik het dan ook noodzakelijk dat alle Vlaamse medewerkers in de gevangenis over een handelingskader beschikken voor het geval zij wantoestanden zouden vaststellen.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik ben blij te vernemen dat men vanaf 2007 ook in Gent start met de uitvoering van het strategisch plan. Er is nog werk aan de winkel om ervoor te zorgen dat de plaats van onze mensen in die gevangenis wordt verankerd en versterkt. Ik hoor dat heel wat cipiers het nog steeds zien als een last eerder dan een lust. De activiteiten waarvoor de cipiers mensen uit hun cel moeten worden gezien als een element dat de onveiligheid verhoogt. De bedoeling van het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening is net om mensen mogelijkheden te geven door hen als mens te behandelen en door hen voor te bereiden op een nieuwe toekomst. Dat moet het aantal spanningen verminderen in plaats van het te verhogen.

Ik wil net zoals de heer Caron aan de commissie voorstellen om de draad van het strategisch plan terug op te nemen. Ik denk dat een onderzoekscommissie op dit moment niet het juiste instrument is. Niettemin zou het de mensen op het terrein wel versterken als we met de commissie voor Welzijn een bezoek zouden brengen aan de gevangenis van Merksplas om er te praten met de ambtenaren die er werken en met de mensen van het CAW. We kunnen hen dan via een rechtstreeks overleg laten voelen dat ze steun krijgen vanuit Vlaanderen. In de gevangenis moet duidelijk zijn dat Vlaanderen erin gelooft en het goed wil doen. Mijnheer de voorzitter, ik stel voor om op dat onderdeel van de vraag van de Liga in te gaan.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ook ik vind een onderzoekscommissie geen goed idee. Ik weet niet of het aangewezen is om nu op bezoek te gaan in Merksplas. Senator Vankrunkelsven, die ter plekke is geweest, heeft voorgesteld om het ding te sluiten en af te breken en om met Vlaams geld een nieuwe instelling te bouwen. Vlaanderen heeft toch veel geld, zo zei hij. Dat is niet het signaal dat we moeten geven.

Het strategisch plan wordt extern geëvalueerd. We moeten voldoende tijd maken om deze evaluatie in het parlement te bespreken en er conclusies uit te trekken. Ook het opvolgen van de uitvoering van de resolutie is belangrijk. We moeten ook oog hebben voor de structurele problemen bij acties of stakingen. Ik blijf het betreuren dat alleen de beleidsmedewerker binnen kan en dat de rest van de activiteiten stilvalt. Dat kan eigenlijk niet. We moeten dan ook nagaan welke factoren er die dienstverlening zozegd onmogelijk maken. Is het omdat de autonomie van een directeur binnen het gevangeniswezen vrij groot is? Het moet duidelijk zijn dat het Vlaams Parlement achter onze medewerkers staat en die werking wil blijven aanbieden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aansluitingsprocedure voor de zorgverzekering

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb van Franstaligen uit de faciliteitengemeenten in de Rand rond Brussel klachten gekregen over de procedure voor de betaling van de verplichte aansluiting bij de zorgverzekering. Laat me eerst duidelijk zeggen dat ik de zorgverzeke-

ring niet betwist. Alleen is de procedure een beetje eigenaardig. De Vlaamse Zorgkas heeft de procedure opgestart voor de inning van de onbetaalde premies, maar rekent hierbij verwijlinteressen aan zonder dat er voorafgaand een herinneringsschrijven werd gestuurd. Dat is me niet gemeld door één persoon, maar door verschillende personen.

De mensen die aangesloten zijn bij de grote ziekenkassen, ondervinden geen enkel probleem. Bij mensen die lid zijn van een kleinere mutualiteit die niet is ingestapt in het systeem van de Vlaamse Zorgkas, is er een zekere onwetendheid.

Daarenboven, wanneer Franstalige particulieren die wonen in een van de faciliteitengemeenten, aan de betrokken dienst vragen om hun factuur in het Frans te ontvangen, dan wordt hun dat geweigerd. Dat is in strijd met de principes van de omzendbrief-Keulen. Ook wordt er gemeld dat het formulier om een bezwaarschrift in te dienen alleen in het Nederlands beschikbaar is. Vooral Franstaligen uit de faciliteitengemeenten weten niet wat de voordelen zijn van die Vlaamse zorgverzekering.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van deze procedure? Hoe zal hieraan worden verholpen? Ruimer gezien, welke maatregelen zullen worden genomen om die zorgverzekering meer bekend te maken bij Franstalige privépersonen in de zes faciliteitengemeenten en in Voeren?

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de voorzitter, de heer Van Eyken suggereert hier dat de Franstaligen in de faciliteitengemeenten mogelijk hun bijdrage voor de zorgverzekering niet hebben betaald en niet in orde zijn met die betalingsverplichting, omdat ze de brieven niet zouden hebben begrepen. Ze zouden onvoldoende Nederlands kennen om te begrijpen dat ze de bijdrage moesten betalen.

Mijn ervaring leert me dat mensen steeds de meest originele uitvluchten hebben om brieven waarin hun wordt gevraagd iets te betalen, niet te begrijpen. Ik heb echter nog nooit iemand gekend die een brief kreeg waarin te lezen stond dat hij geld zou krijgen en die brief niet begreep.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de voorzitter, tegenover de heer Van Eyken zou ik willen benadrukken dat dit een goed systeem is, ook voor de Franstaligen. Ik durf niet te denken dat u daaraan zou twijfelen, mijnheer Van Eyken.

Ik weet wel dat de faciliteitengemeenten een apart statuut hebben. Ik ben er echter van overtuigd dat er in

Vlaanderen zeer veel mensen zijn die die brief niet altijd even goed begrijpen, maar er toch in slagen om te betalen. Ik heb maar één bijkomende vraag, in de lijn van wat de vorige spreker zei. Mevrouw de minister, hebt u klachten gekregen van Franstaligen die een brief niet hebben begrepen waarin stond dat ze een uitbetaling zouden krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Ik heb een kleine bijkomende vraag, specifiek over Brussel. Daar is het systeem vrijwillig. Sommige mensen hebben eerst jarenlang hun bijdrage betaald en vervolgens een aantal jaren niet. Blijkbaar heeft niet iedereen goed begrepen dat men, om zich af te sluiten van de zorgverzekering, een schriftelijke aanvraag moet indienen. Dan gaat het gewoon over Nederlandstaligen. Sommige mensen denken dat, indien ze niet meer betalen, ze zich automatisch hebben afgesloten. Gaan we die hoge boetes ook opleggen aan die mensen, die misschien slechts eenmaal hebben betaald en nooit een verwittiging hebben gekregen omdat het systeem zich in een opstartfase bevond? Ik weet dat de regularisatie een mogelijkheid biedt. Niet iedereen begrijpt administratieve documenten even goed. Blijkbaar bestaan er toch nog misverstanden over. Mevrouw de minister, hoe zult u daarmee omgaan?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik heb veel brieven gekregen, toen we de regularisatieperiode hebben aangekondigd, van mensen die zeiden dat we wel eens zouden zien of ik het zou aandurven. Dat waren geen Franstaligen. Van hen heb ik daarover geen brieven gekregen. Ik wil alleen maar mijn ervaring op dat vlak meedelen: blijkbaar gaan sommigen ervan uit dat de overheid niet consequent is met betrekking tot het boetesysteem. Ik heb vastgesteld dat heel wat mensen, ondanks de regularisatie, toch nog hebben afgewacht. Ze dachten dat de soep niet zo heet zou worden gegeten. Nu moeten ze vaststellen dat we wél consequent zijn. Dat is noodzakelijk om verder te kunnen evolueren naar een sociaal rechtvaardige samenleving.

Ik zal niet ingaan op het decreet zelf. Dat stelt u immers niet in vraag. U wilt weten of de procedure ter zake voldoende duidelijk is geweest. De Vlaamse Regering heeft inderdaad beslist dat ze een administratieve geldboete zal opleggen. Om de mensen een kans te geven, hebben we echter besloten een regularisatieperiode in te stellen. Die bood de mogelijkheid om uiterlijk tegen 30 april 2006 alle verplichtingen na te komen en zo de administratieve geldboete te ontlopen. Alle personen die niet in orde waren met het betalen van hun bijdrage, werden door de erkende zorgkassen aangeschreven om hun te wijzen op de regularisatie-

mogelijkheid en op de straffen die zouden worden opgelegd indien ze die verplichting niet zouden nakomen. Het zijn immers de zorgkassen die daar uitvoering aan geven. We hebben met de zorgkassen afgesproken dat ze daarover minstens twee brieven zouden schrijven.

Ook de inwoners van de faciliteitengemeenten ontvingen een dergelijke regularisatiebrief. Die was natuurlijk opgesteld in het Nederlands. Uitsluitend op verzoek en mits de betrokkene daadwerkelijk inwoner was van de faciliteitengemeente, verkreeg hij de regularisatiebrief in het Frans. Dat geldt trouwens niet alleen voor de regularisatiebrief, maar ook voor de brieven met betrekking tot de jaarlijkse bijdrage-inning. Inmiddels heeft het Vlaams Zorgfonds de procedure opgestart waarbij de personen die in het verleden hun bijdrage driemaal, al dan niet opeenvolgend, niet, onvolledig, of laattijdig hebben betaald, een administratieve geldboete opgelegd krijgen, in voorkomend geval verhoogd met de nog verschuldigde bijdrage.

De brieven waarmee een administratieve geldboete wordt opgelegd, zijn, conform de regelgeving, opnieuw in het Nederlands opgesteld. In de brief zelf staat echter wel dat personen die zich willen beroepen op de taalfaciliteiten, kunnen telefoneren naar het nummer 02/5534654 voor een Franse vertaling. Aan de inwoners van de faciliteitengemeenten wordt zo, op hun vraag, een Franse vertaling bezorgd van de brief waarin hun een administratieve geldboete wordt opgelegd of van het bezwaarformulier. Ik heb daar een exemplaar van bij, indien dat u interesseert. Op de website van de zorgverzekering wordt online alleen de Nederlandstalige versie van het voornoemde bezwaarformulier ter beschikking gesteld. In overeenstemming met de omzendbrief kan de Franstalige versie alleen worden bekomen als een inwoner van een faciliteitengemeente daar uitdrukkelijk om verzoekt.

De richtlijnen met betrekking tot het respecteren van de taalwetgeving zijn herhaaldelijk en duidelijk gecommuniceerd aan alle zorgkassen omdat we geen misverstanden wilden. Mijns inziens is het haast uitgesloten dat er structureel of moedwillig niet zou worden ingegaan op een verzoek om een Franse vertaling vanwege een persoon die effectief tot een faciliteitengemeente behoort. Indien dit zo zou zijn, kan er een klacht worden ingediend bij het Vlaams Zorgfonds. Weliswaar wens ik erop te wijzen dat de inwoner van een faciliteitengemeente die om een Franse vertaling van een bepaald document verzoekt, hieruit niet mag afleiden dat een eenmalig verzoek tot gevolg zal hebben dat alle briefwisseling in de toekomst in het Frans zal gebeuren. In die zin is het arrest van de Raad van State van 23 december 2004 zeer duidelijk. Dit arrest spreekt over een noodzakelijk restrictieve interpretatie van het recht van een bewoner van een faciliteitengemeente om het bestuur de Franse taal te laten gebruiken, dus het verzoek dient uitdrukkelijk herhaald te worden.

De opdracht om informatie te verstrekken over de zorgverzekering is in de praktijk toevertrouwd aan de erkende zorgkassen. Eind 2005 heeft het Vlaams Zorgfonds een communicatiecampagne van de Vlaamse Gemeenschapscommissie financieel ondersteund om de inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest aan te moedigen om nog voor 31 december 2005 aan te sluiten bij de zorgverzekering. Deze campagne heeft ongetwijfeld een uitstraling gekend naar de Rand en de faciliteitengemeenten.

De heer Christian Van Eyken: Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord. U zegt dat de zorgkas twee keer een herinneringsschrijven heeft verstuurd. Zou u mij kunnen vertellen in welke periode dat was zodat ik dat aan die mensen kan zeggen? Dan kan ik hun zeggen dat ze herinneringen hebben genegeerd en dat het dus normaal is dat ze een boete krijgen.

Minister Inge Vervotte: We hebben de procedure opgestart met de zorgkassen, maar het is hun verantwoordelijkheid om het uit te voeren. Ik zal het opvragen bij de zorgkassen, maar de betrokkene kan het ook bij zijn zorgkas navragen. Het is natuurlijk zo dat de zorgkassen dit op verschillende tijdstippen hebben gedaan.

Met betrekking tot de specifieke situatie van Brussel is er een speciale brief gestuurd naar wie enkele keren betaald heeft. Er is heel duidelijk gesteld dat men zelf schriftelijk moet aangeven dat men uit de vrijwillige zorgverzekering wil stappen. In de communicatiecampagne die we in Brussel gevoerd hebben, is dat ook expliciet aan bod gekomen. We weten niet of er mensen op gereageerd hebben, maar ik kan dat opvragen. Wie een boete heeft gekregen, kan natuurlijk bezwaar aantekenen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
